

הַלְבוֹת עֲבוּדָה זָרָה פֶּרֶק ח

א. כָּל שְׂאִין בּוֹ תְּפוּסֶת יָד אָדָם, וְלֹא עָשָׂהוּ אִם נֶעֱבַד, הָרִי זֶה מִתֵּר בַּהֲנָאָה. לְפִיכֵן הַגּוֹיִים הָעוֹבְדִים אֶת הָהָרִים, וְאֵת הַגְּבָעוֹת, וְאֵת הָאֵילָנוֹת הַנִּטְוִעִין מִתְּחִלָּתָן לְפָרוֹת, וְאֵת הַמַּעֲיָנוֹת הַנוֹכְעִים לְרַבִּים, וְאֵת הַבְּהֵמָה הָרִי אֵלּוּ מִתְּרִין בַּהֲנָאָה; וּמִתֵּר לֶאֱכֹל אוֹתָן הַפָּרוֹת שְׁנַעֲבָדוּ בַּמָּקוֹם גְּדִילָתָן, וְאוֹתָהּ הַבְּהֵמָה. וְאִין צָרִיד לֹאמֹר, בַּהֲמָה שֶׁהִקְצַת לַעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהִיא מִתֵּרַת בְּאֲכִילָהּ: בֵּין שֶׁהִקְצוּהָ לַעֲבָדָה, בֵּין שֶׁהִקְצוּהָ לְהַקְרִיבָהּ הָרִי זֶה מִתֵּרַת.

ב. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים שְׂאִין הַבְּהֵמָה נֶאֱסָרֶת, בְּשִׁלָּא עָשָׂה בָּהּ מַעֲשֶׂה לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה; אֲבָל אִם עָשָׂה בָּהּ מַעֲשֶׂה כָּל שֶׁהוּא, אֶסְרָהּ. כִּיצַד, כְּגוֹן שֶׁשָּׁחַט בָּהּ סִימֵן לַעֲבוּדָה זָרָה. עָשָׂה אוֹתָהּ חֲלִיפִין לַעֲבוּדָה זָרָה, אֶסְרָהּ; וְכֵן חֲלִיפֵי חֲלִיפִין: מִפְּנֵי שְׁנַעֲשֹׂת כְּדַמִּי עֲבוּדָה זָרָה.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּבִהְמַת עֲצָמוֹ; אֲבָל אִם שָׁחַט בְּהֵמַת חֵבְרוֹ לַעֲבוּדָה זָרָה אוֹ הַחֲלִיפָה לֹא נֶאֱסָרָה, שְׂאִין אָדָם אוֹסֵר דְּבַר שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ.

ד. הַמִּשְׁתַּחֲוִה לְקֶרֶקַע עוֹלָם, לֹא אֶסְרָהּ; חֶפֶר בָּהּ בּוֹרוֹת שִׁיחִין וּמַעְרוֹת לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה, אֶסְרָהּ. מִים שֶׁעֲקָרָן הַגֹּל וְהַשְׁתַּחֲוִה לָהֶן, לֹא אֶסְרָן; נִטְלָן בִּידּוֹ וְהַשְׁתַּחֲוִה לָהֶן, אֶסְרָן. אֲבָנֵי הַר שְׁנִדְלָדְלוּ, וַעֲבָדָן בַּמָּקוֹמָן מִתְּרוֹת, שֶׁהָרִי אִין בָּהֶן תְּפוּסֶת יָד אָדָם.

ה. יִשְׂרָאֵל שֶׁזָּקַף לְבָנָהּ לְהַשְׁתַּחֲוֹת לָהּ, וְלֹא הַשְׁתַּחֲוִה, וּבֹא גוֹי וְהַשְׁתַּחֲוִה לָהּ אֶסְרָהּ בַּהֲנָאָה, שֶׁזָּקִיפְתָּהּ מַעֲשֶׂה; וְכֵן אִם זָקַף בִּיצָה, וּבֹא גוֹי וְהַשְׁתַּחֲוִה לָהּ אֶסְרָהּ. חֶתֶךְ דִּלְעַת וְכִיּוּצָא בָּהּ, וְהַשְׁתַּחֲוִה לָהּ אֶסְרָהּ; הַשְׁתַּחֲוִה לַחֲצִי הַדִּלְעַת, וְהַחֲצִי הָאַחֵר מַעֲרָה בּוֹ הָרִי זֶה אָסוּר מִסַּפֵּק, שֶׁמָּא זֶה הַחֲצִי כְּמוֹ יָד לַחֲצִי הַנֶּעֱבָד.

ו. אֵילָן שֶׁנִּטְעָו מִתְּחִלָּה שִׁיְהֵא נֶעֱבַד אָסוּר בַּהֲנָאָה, וְזוֹ הִיא "אֲשֶׁרָה" (דְּבָרִים טז, כא) הָאָמוּרָה בַּתּוֹרָה. הִיָּה אֵילָן נָטוּעַ, וְגִדְעוּ וּפִסְלוּ לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה, אֶפְלוּ הַכְּרִיד וְהַרְפִּיב כְּגוּפוֹ שְׁלֵאֵילָן, וְהוּצִיא שְׂרִיגִים כּוֹרֵת אֶת הַשְּׂרִיגִים, וְהֵן אָסוּרִין בַּהֲנָאָה; וּשְׂאֵר הָאֵילָן, מִתֵּר. וְכֵן הַמִּשְׁתַּחֲוִה לְאֵילָן אֵף עַל פִּי שִׁלָּא נֶאֱסָר גּוּפוֹ כָּל הַשְּׂרִיגִים וְהָעֵלִים וְהַלּוּלָבִין וְהַפָּרוֹת שִׁיּוּצִיא כָּל זְמַן שֶׁהוּא נֶעֱבַד, הָרִי אֵלּוּ אָסוּרִין בַּהֲנָאָה.

ז. אֵילָן שֶׁהָיוּ הַגּוֹיִים מְשַׁמְרִין אֶת פְּרוֹתָיו, וְאוֹמְרִין שֶׁהֵן מוֹכְנִין לַעֲשׂוֹת מִהֵן שָׂכָר לְבֵית עֲבוּדָה זָרָה פְּלוּנִית, וְעוֹשִׂין מִהֵן שָׂכָר, וְשׁוֹתִין אוֹתוֹ בְּיוֹם אִידָם הָרִי זֶה הָאֵילָן אָסוּר בַּהֲנָאָה, מִפְּנֵי שֶׁסִּתְּמוּ שֶׁהוּא אֲשֶׁרָה, וּלְפִיכֵן עוֹשִׂין בְּפָרוֹתָיו כֶּךָ, שֶׁזוֹ הִיא חֻקָּה שְׁלֵאֲשֶׁרָה.

ח. אֵילָן שֶׁמַּעֲמִידִין תַּחְתּוֹ עֲבוּדָה זָרָה כָּל זְמַן שֶׁהִיא תַּחְתּוֹ, אָסוּר בַּהֲנָאָה; נִטְלָה מִתַּחְתּוֹ עֲבוּדָה זָרָה הָרִי זֶה מִתֵּר, מִפְּנֵי שְׂאִין הָאֵילָן עֲצָמוֹ הוּא הַנֶּעֱבָד.

ט. בֵּית שֶׁבָּנָה אוֹתוֹ הַגּוֹי מִתְּחִלָּה שִׁיְהֵא הַבֵּית עֲצָמוֹ נֶעֱבַד, וְכֵן הַמִּשְׁתַּחֲוִה לְבֵית בְּנוֹי הָרִי זֶה אָסוּר בַּהֲנָאָה. הִיָּה בְּנוֹי, וְסִידּוֹ וְכִירוֹ לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה עַד שֶׁנִּתְחַדֵּשׁ נוֹטֵל מֶה שֶׁחֲדָשׁ, וְהַחֲדוּשׁ אָסוּר בַּהֲנָאָה, מִפְּנֵי שֶׁעָשָׂהוּ לַעֲבָדוֹ; וּשְׂאֵר הַבֵּית, מִתֵּר. הַכִּנִּים

עבודה זרה לתוך הבית כל זמן שהיא שם, הבית אסור בהנאה;
הוציאה, התר הבית.

י. וכן אבן שחצבה מתחלה לעבדה, אסורה בהנאה. היתה חצובה, וצירה וכירה שתעבד אפלו ציר וכיר בגוף האבן, ואין צריך לומר אם סיד עליה נוטל מה שחדש, והוא אסור בהנאה, הואיל ונעשה שיעבד; ושאר האבן, מתר. אבן שהעמיד עליה עבודה זרה, הרי זו אסורה כל זמן שהיא עליה; סלק עבודה זרה, האבן מתרת.

יא. מי שהיה ביתו סמוך לבית עבודה זרה, ונפל אסור לבנותו. כיצד הוא עושה: כונס לתוך שלו, ובונה; ואותו הרוח ממלאהו קוצים או צואה, כדי שלא ירחיב בבית עבודה זרה. היתה הכותל שלו ושל עבודה זרה, ידון מחצה למחצה: מחצה שלו, מתר בהנאה; ושל עבודה זרה, אסור אבניו ועציו ועפרו, הכל אסור בהנאה.

יב. כיצד מאבד עבודה זרה, ושאר דברים שהן אסורין בגללה כגון משמשיה ותקרבת שלה שוחק וזורה לרוח, או שורף ומטיל לים המלח.

יג. דבר שאין בו תפוסת יד אדם שנעבד, כגון הרים ובהמה ואילן אף על פי שהנעבד עצמו מתר בהנאה, צפוייו אסורין בהנאה; והנהנה בכל שהוא מהן לוקה, שנאמר "לא תחמד כסף וזהב עליהם" (דברים ז, כה). וכל צפויי עבודה זרה, הרי הן בכלל משמשיה.

יד. עבודה זרה של גויים, שבטלונה גויים קדם שתבוא ליד ישראל הרי זו מתרת בהנאה: שנאמר "פסילי אלהיהם, תשרפון באש" (דברים ז, כה), בשבאו לידינו והן נוהגין בהן אלהות; אבל אם בטלום, הרי אלו מתרין.

טו. עבודה זרה של ישראל, אינה בטלה לעולם; אפלו היתה לגוי בה שתפות, אין בטולו מועיל כלום, אלא אסורה בהנאה לעולם, וטעונה גניזה. וכן עבודה זרה של גוי שבאת ליד ישראל, ואחר כך בטלה הגוי אין בטולו מועיל כלום, אלא אסורה בהנאה לעולם. ואין ישראל מבטל עבודה זרה, ואפלו ברשות הגוי.

טז. גוי קטן או שוטה, אינו מבטל עבודה זרה. וגוי שבטל עבודה זרה בין שלו, בין של גויים אחרים, בעל כרחו, אף על פי שאנסו ישראל על כך הרי זו בטלה: ובלבד שיהא הגוי המבטל, עובד עבודה זרה; אבל מי שאינו עובד, אין בטולו בטול.

יז. המבטל עבודה זרה, בטל משמשיה; בטל משמשיה, עד שיבטלה. ותקרבת עבודה זרה, אינה בטלה לעולם.

יח. כיצד מבטלה: קטע ראש אזנה, ראש חטמה, ראש אצבעה, פתסה בפניה אף על פי שלא חסרה, או שמכרה לצורף ישראל הרי זו בטלה. אבל אם משכנה, או מכרה לגוי או לישראל שאינו צורף, או שנפלה עליה מפלת ולא פנה, גנבה לסטים ולא תבעה, רקק בפניה, השתין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה הרי זו אינה בטלה.

יט. עבודה זרה שהניחיה עובדיה בשעת שלום מתרת בהנאה, שהרי בטלונה; בשעת מלחמה אסורה, מפני שלא הניחיה אלא מפני המלחמה. עבודה זרה שנשברה מאליה שבריה אסורין בהנאה, עד שיבטלונה; לפיכך המוצא שברי עבודה זרה הרי אלו אסורין בהנאה, שמא לא בטלונה הגוים. ואם היתה שלפרקים, והדיוט יכול להחזירה צריך לבטל כל פרק ופרק מפרקיה; ואם אינו יכול להחזירה כיון שבטל אבר אחד ממנה, בטלו כל השברים.

כ. מזבח עבודה זרה שנפגם עדין הוא אסור בהנאה, עד שינתן רבו ביד גוים; ובימוס שנפגם, מתר. איזה הוא בימוס ואיזה הוא מזבח בימוס, אכן אחת; מזבח, אבנים הרבה. וכיצד מבטלין אבני מרקלים: כיון שבנה בהן בגין, או חפה בהן את הדרכים, וכיוצא באלו הרי הן מתרות בהנאה.

כא. כיצד מבטלין את האשרה: קרסם ממנה עלה, זרד ממנה יונק, נטל ממנה מקל או שרביט, או ששפיה שלא לצרכה הרי זו בטלה. שפיה לצרכה היא אסורה, ושפיה מתרין. ואם היתה שלישראל בין לצרכה בין לצרכו, בין היא בין שפיה אסורין לעולם: שעבודה זרה שלישראל, אין לה בטול לעולם.